

RAPORT O STANIE GMINY KALISKA

Niniejsze opracowanie powstało w ramach prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Kaliska, uchwalonej na lata 2005-2020. W raporcie przyjęto dane z ostatnich trzech lat oraz, w miarę możliwości, zestawiono je z danymi zawartymi w poprzednim raporcie – stan na 2004 rok. Z tego względu opracowanie to pełni także funkcję monitorującą realizację przyjętej w 2005 roku Strategii Rozwoju Gminy.

Zawartość opracowania:

1. Charakterystyka ogólna

- 1.1. Położenie, powierzchnia, ludność
- 1.2. Cechy fizjograficzne i zasoby naturalne
- 1.3. Demografia, bezrobocie
- 1.4. Budżet gminy

2. Społeczne warunki życia

- 2.1. Szkolnictwo, edukacja, wychowanie
- 2.2. System zdrowotny
- 2.3. Kultura, sport i rekreacja
- 2.4. Usługi dla ludności
- 2.5. Bezpieczeństwo publiczne
- 2.6. Pomoc społeczna
- 2.7. Organizacje działające na terenie gminy

3. Gospodarka

- 3.1. Informacje ogólne
- 3.2. Przedsiębiorczość
- 3.3. Turystyka
- 3.4. Rolnictwo i gospodarka leśna
- 3.5. Handel

4. Środowisko życia

- 4.1. Zagospodarowanie terenu
- 4.2. Budownictwo
- 4.3. Ochrona środowiska naturalnego

5. Infrastruktura techniczna

- 5.1. Infrastruktura drogowa i kolejowa
- 5.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i ciepło
- 5.3. Infrastruktura ochrony środowiska
- 5.4. Telekomunikacja i teleinformatyka

6. Ważniejsze dane teleadresowe

1. Charakterystyka ogólna

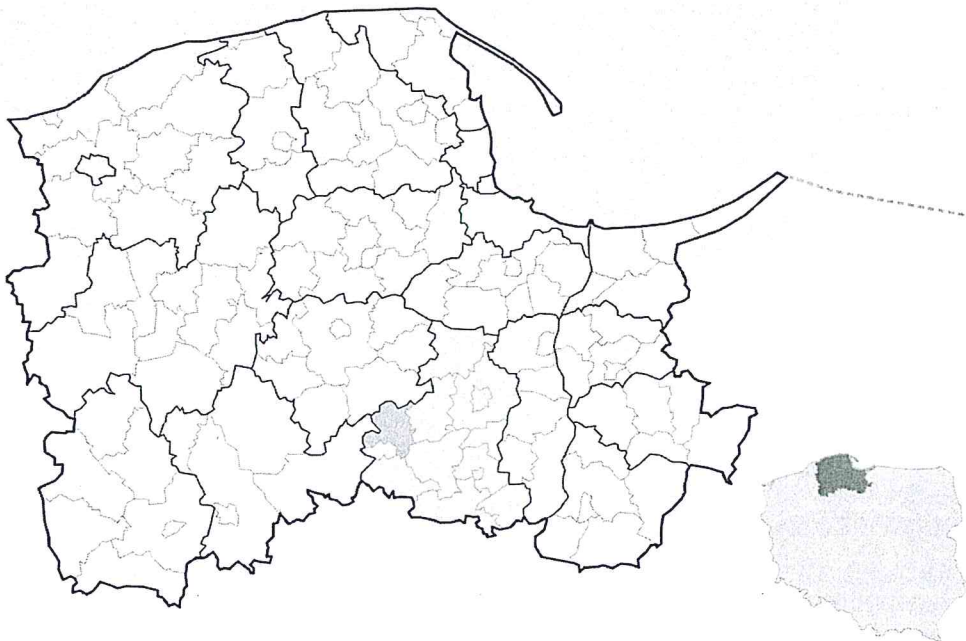
1.1. Położenie geograficzne

Gmina Kaliska usytuowana jest w południowej części województwa pomorskiego na skraju Borów Tucholskich, w powiecie starogardzkim. Przez gminę przebiega trasa kolejowa Tczew-Chojnice oraz istotna dla ruchu kołowego droga krajowa 22, łącząca Berlin z Królewcem.

Gmina Kaliska graniczy z 6 gminami:

- od północy ze Starą Kiszewą, administracyjnie przynależącą do powiatu kościerskiego
- od wschodu z gminą Zblewo i Lubichowo
- od południa z gminą Osieczna i Czarna Woda
- od zachodu z gminą Czersk.

Stosunkowo nieduża odległość od Gdańska- 67 km, Chojnic- 51 km oraz Kościerzyny - 27 km, czynią gminę Kaliska niewątpliwie atrakcyjną pod względem komunikacyjnym.

Położenie Gminy Kaliska na tle kraju, województwa i powiatu

d

Raport o stanie gminy Kaliska **- 2015 -**

Źródło - „Map - PL - powiat starogardzki - Kaliska” autorstwa Michiel1972 - Praca własna. Licencja CC BY 2.5 na podstawie Wikimedia Commons - https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_-_PL_-_powiat_starogardzki_-_Kaliska.PNG#/media/File:Map_-_PL_-_powiat_starogardzki_-_Kaliska.PNG

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 110,5 km², co stawia ją na 7 miejscu pod względem wielkości w powiecie starogardzkim. Około 72% powierzchni gminy stanowią lasy, głównie sosnowe i sosnowo- świerkowe, co jest cechą charakterystyczną omawianej gminy. Dla porównania średnia lesistość w powiecie starogardzkim wynosi 42,2 % (GUS, stan z 2013 r), zaś w województwie pomorskim 36,3 % (GUS, stan z 2013 r.).

W skład gminy wchodzi osiem sołectw:

1. Bartel Wielki	- 3.216 ha
2. Cieciorka	- 1.031 ha
3. Czarne	- 957 ha
4. Dąbrowa	- 310 ha
5. Iwiczno	- 1.087 ha
6. Kaliska	- 723 ha
7. Piece	- 1.359 ha
8. Studziencie	- 2.370 ha

Ludność gminy Kaliska liczy 5.249 mieszkańców (stan z 31.12.2014 r).

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 48 osób na km², zaś średnia gęstość w powiecie starogardzkim 95 osób na km², a w województwie pomorskim 125 osób na km² (GUS, stan z 2013 r.).

Warto dodać, że spośród 8 sołectw, aż 43 % mieszkańców skupia się w miejscowości Kaliska.

1.2. Cechy fizjograficzne i zasoby naturalne

Rzeźba gminy Kaliska wymodelowana jest głównie w osadach akumulacji najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego. Dominującą formą krajobrazu gminy jest sandr, będący formą zróżnicowaną pod względem wysokości i ukształtowania.

Najwyższy punkt terenowy w odniesieniu do poziomu morza posiada wysokość 160,4 m, najniższy zaś 101,1 m - różnica wysokości wynosi więc 59,3 m.

Gmina Kaliska może poszczycić się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi.

Jak wspomniano już wcześniej, ponad 72 % powierzchni stanowią lasy, dzięki którym gmina leży na obszarze projektowanego rezerwatu biosfery oraz stanowi składową część Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Tucholskie. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwa pomniki przyrody wpisane do Rejestru Form Ochrony Przyrody:

- dąb szypułkowy rosnący w leśnictwie Leśna Huta w odległości ok. 200m od budynku leśniczówki, wiek drzewa ponad 300 lat,
- dąb szypułkowy rosnący w leśnictwie Czubek przy rzece Wdzie, wiek drzewa ponad 170 lat.

Teren gminy Kaliska w ok. 90% należy do obszaru chronionego Natura2000 PL220009, którego głównym zadaniem jest objęcie specjalną ochroną ptaków. Gniazduje tu co najmniej 28 gatunków pochodzących z I Dyrektywy Ptasiej (m. in. bielik, gągoł, kania czarna, kania ruda, łabędź krzykliwy, nurogęś, podgorzałka, puchacz, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek,

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

żuraw, tkacz długodzioby). Dyrektywa Ptasia zobowiązuje do ochrony i zachowania wszystkich gatunków ptaków, ale w sposób szczególny odnosi się do grupy gatunków zagrożonych wyginięciem i do grupy gatunków rzadkich. Celem działań ochronnych jest skuteczne przeciwdziałanie różnym zagrożeniom lub przywrócenie utraconych walorów, przeciwdziałanie przekształceniom siedlisk i niekorzystnym zmianom populacji zwierząt, reprezentujących gatunki uznane za priorytetowe.

Całe Pojezierze Pomorskie, a tym samym obszar Gminy Kaliska, leży w przejściowej strefie wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego.

Na terenie gminy występuje ponad 20 jezior o wielkości powyżej 1 ha i głębokości dochodzącej nawet do 60 m. Największe z nich to jezioro Trzechowskie o powierzchni 76 ha. Łączna powierzchnia jezior w gminie Kaliska wynosi 259 ha, co stanowi 2,3 % powierzchni całkowitej gminy. Ponadto zostały ustanowione użytki ekologiczne:

- 1) „Jezioro Małe Nierybno” znajdujące się w obrębie Bartel Wielki, o powierzchni 2,67ha,
- 2) „Jezioro Piaszczyste” znajdujące się w obrębie Bartel Wielki, o powierzchni 2,46ha,
- 3) „Jezioro Piaseczenko” znajdujące się w obrębie Cieciorka, o powierzchni 3,52ha,
- 4) „Jezioro Nierybno Wielkie” znajdujące się w obrębie Bartel Wielki, o powierzchni 5,87ha.

Przez teren gminy na odcinku 9 km przepływa również rzeka Wda, stanowiąca ważny szlak turystyczny. W ciągu roku odbywa się na niej wiele spływów kajakowych.

Na terenie Gminy Kaliska praktycznie brak cenniejszych surowców mineralnych.

1.3. Demografia, bezrobocie

Demografia

Gmina Kaliska na dzień 31.12.2014 r. liczy 5.249 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały. Według stanu na dzień 31.12.2004 roku liczebność mieszkańców gminy wynosiła 5.150.

Według danych z gminnej ewidencji ludności, liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach, na dzień 31.12.2014 r. kształtuje się następująco:

Lp.	Nazwa sołectwa	
1.	BARTEL WIELKI	141
2.	CIECIORKA	449
3.	CZARNE	99
4.	DĄBROWA	898
5.	IWICZNO	298
6.	KALISKA	2239
7.	PIECE	973
8.	STUDZIENICE	152
	Razem	5.249

W ciągu roku 2014 :

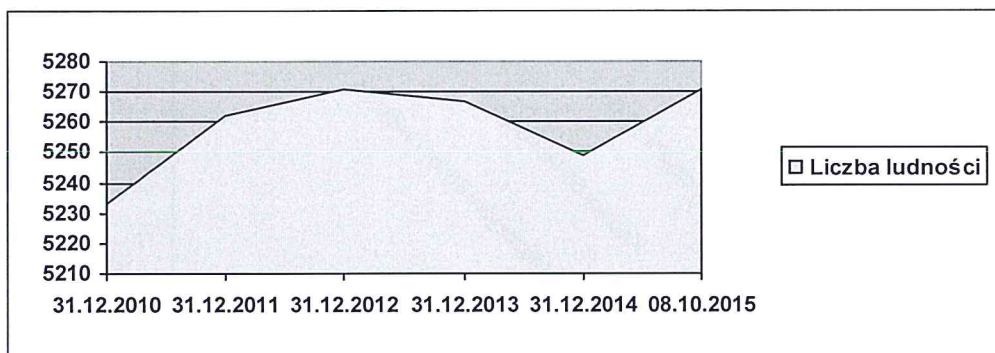
-urodziło się : 59 osób (52 osoby w roku 2004)
-zmarło : 44 osoby (44 osoby w roku 2004)

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

W okresie ostatnich pięciu lat liczba mieszkańców kształtowała się następująco:

-na dzień 2010.12.31	- 5.233
-na dzień 2011.12.31	- 5.262
-na dzień 2012.12.31	- 5.271
-na dzień 2013.12.31	- 5.267
-na dzień 2014.12.31	- 5.249
* dodatkowo na dzień 2015.10.08	- 5.271

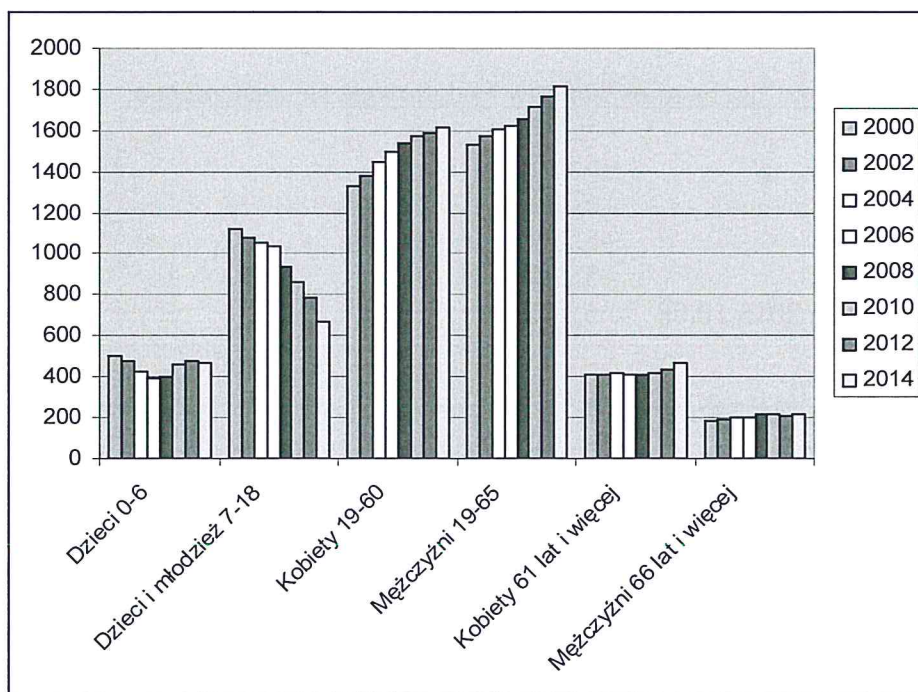
Opracowanie UG Kaliska na podstawie danych z ewidencji ludności, 2015

Stan ludności wg wieku i płci w okresie od 2000 do 2014 roku na dzień 31.12. każdego roku

Lp		2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
1.	Dzieci 0-6	498	480	424	393	399	460	481	468
2.	Dzieci i młodzież 7-18	1121	1080	1057	1041	940	859	790	670
3.	Kobiety 19-60	1332	1384	1446	1497	1543	1570	1588	1616
4.	Mężczyźni 19-65	1530	1573	1603	1627	1656	1712	1765	1813
5.	Kobiety 61 lat i więcej	408	408	420	406	412	419	438	465
6.	Mężczyźni 66 lat i więcej	181	195	200	203	215	216	211	217

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

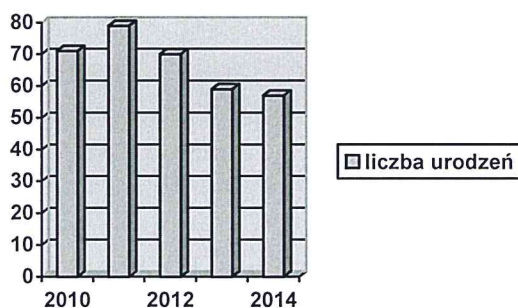
Opracowanie UG Kaliska na podstawie danych z ewidencji ludności, 2015

Szacunkowo, ok.25 % ogółu mieszkańców, to emeryci i renciści. W 2004 roku wartość ta wynosiła ok. 20 %.

Według danych GUS, w 2013 roku współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadających na 100 mężczyzn) na terenie gminy wynosił 99, podczas gdy na terenie powiatu starogardzkiego kształtował się on na poziomie 103, a dla województwa wynosił 105. W roku 2014 współczynnik feminizacji wynosił na terenie gminy 100.

Liczba urodzeń w latach 2010-2014:

Rok	Liczba urodzeń
2010	71
2011	79
2012	70
2013	59
2014	57

Opracowanie UG Kaliska na podstawie danych z ewidencji ludności, 2015

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, w styczniu 2015 roku stopa bezrobocia w powiecie starogardzkim wynosiła 16,3%, podczas gdy na terenie województwa pomorskiego wskaźnik ten kształtował się na poziomie 11,8 %, a na terenie kraju – 12 %. We wrześniu 2015 roku stopa bezrobocia wynosiła odpowiednio: powiat – 11,3 %, województwo – 9,0 %, kraj – 9,7 %.

Na terenie gminy Kaliska udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym kształtuje się następująco:

	Gmina Kaliska	Powiat
2014	11,2	8,1
2013	12,6	10,3
2012	13,9	11,3

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013-2014, US Gdańsk

W roku 2004 bezrobocie w gminie Kaliska kształtowało się na poziomie 19.7 % (602 osoby zarejestrowane).

Poniższe zestawienie obrazuje strukturę osób bezrobotnych na terenie gminy Kaliska wg wybranych kategorii w latach 2013-2014:

	I.2013	VI.2013	I. 2014	VI.2014
Ogółem	500	428	438	367
Osoby do 25 roku życia	134	110	103	88
Osoby długotrwale bezrobotne	236	215	235	223
Osoby powyżej 50 roku życia	88	73	81	74
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	133	123	116	106
Osoby bez doświadczenia zawodowego	94	86	85	73
Osoby bez wykształcenia średniego	348	281	300	261
Osoby niepełnosprawne	10	14	16	11

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy PUP Starogard Gd.

W kontekście zmniejszającej się stopy bezrobocia należy mieć na uwadze fakt, iż jednym z czynników może być tutaj nasilająca się emigracja w celach zarobkowych, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

Doraźną pomocą dla osób bezrobotnych są prace interwencyjne i prace społecznie użyteczne, które prowadzone są na terenie gminy Kaliska. Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliskach w latach 2008-2013 przeprowadził cykl szkoleń aktywizujących grupę kobiet pn.

J

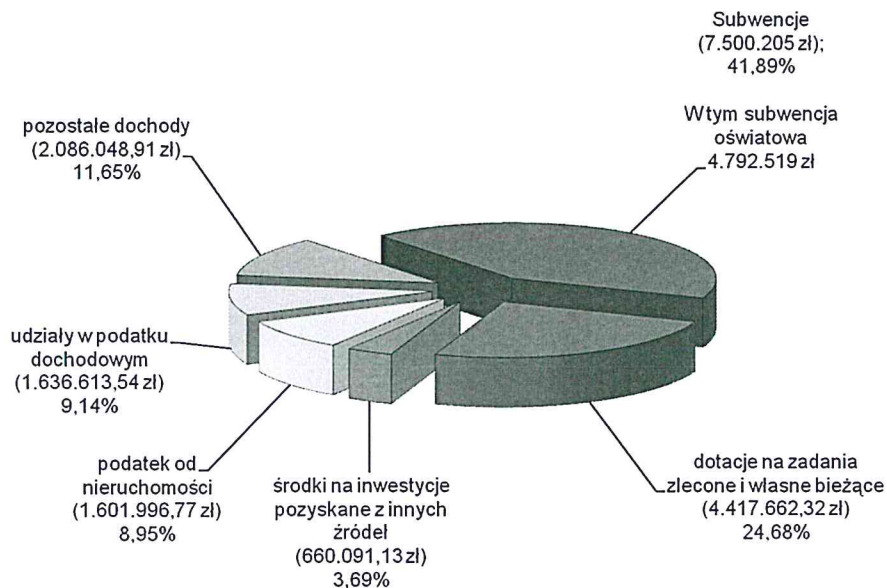
Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

„Wiara w sukces kluczem do jego osiągnięcia”. Pozostałe działania w celu zmniejszenia bezrobocia prowadzone są przez Powiatowy Urząd Pracy. Dużym powodzeniem cieszą się udzielane przez PUP dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub doposażenie miejsc pracy.

1.4. Budżet gminy

Budżet gminy Kaliska realizowany jest po stronie dochodów i wydatków.

Struktura osiągniętych dochodów w 2014 roku ze wszystkich źródeł kształtowała się następująco:

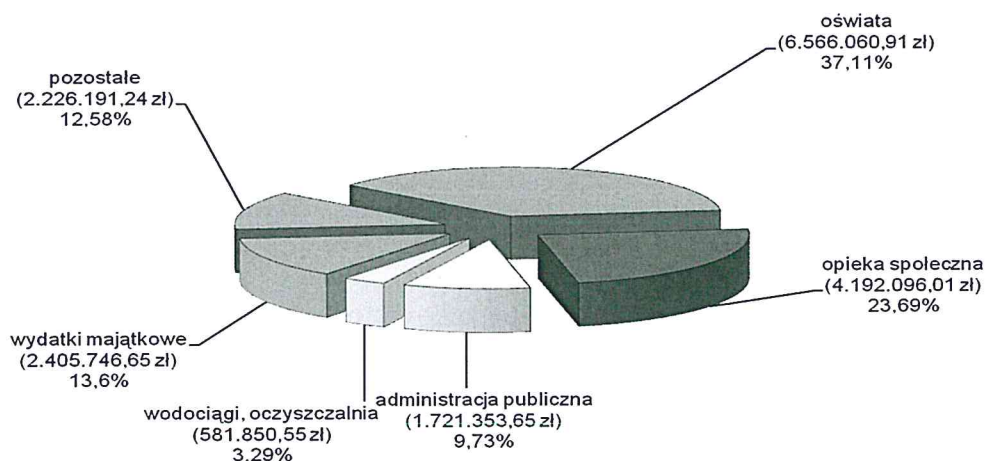

Ogólna wartość dochodów gminy w roku 2014 wyniosła 17.902.617,67 zł. W roku 2004 wartość dochodów wynosiła 9.923.144 zł.

Strukturę wydatków w roku 2014 prezentuje poniższy wykres:

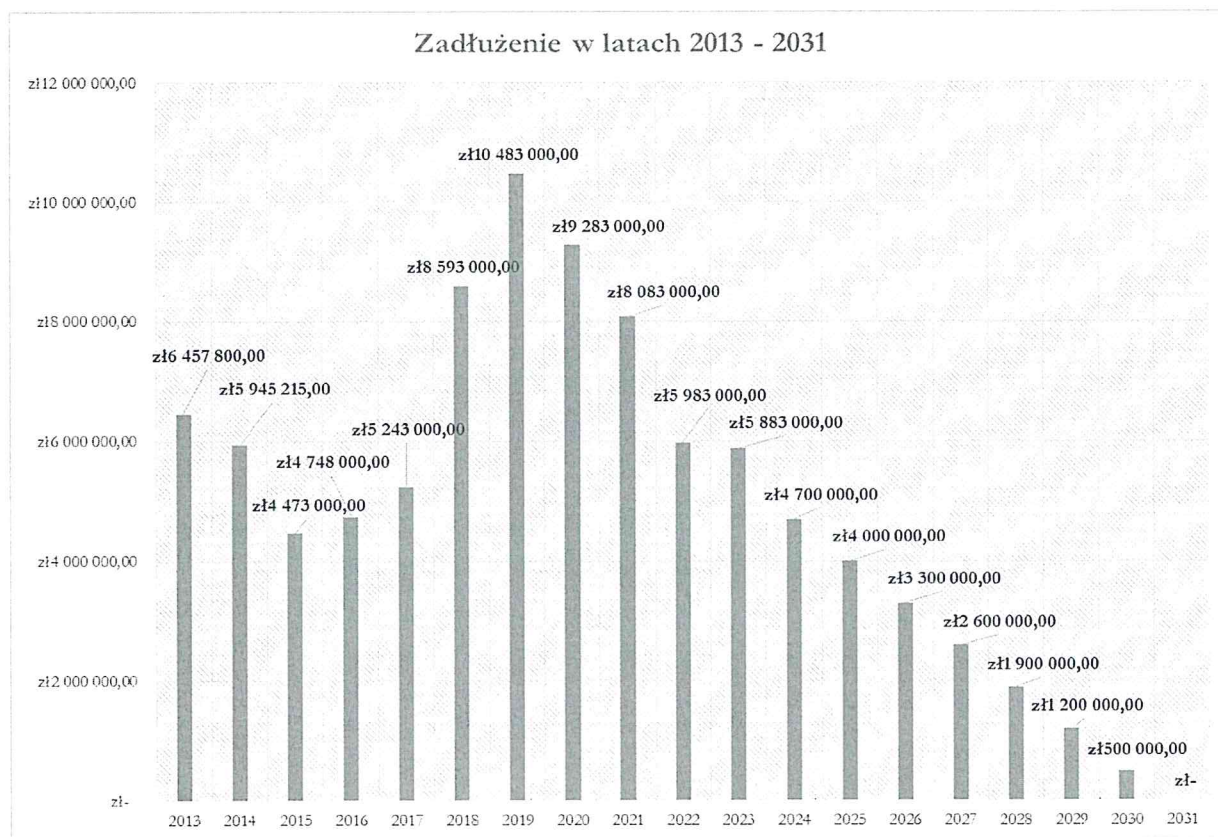
d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Ogólna wartość wydatków gminy w roku 2014 wyniosła 17.693.299,01 zł. W roku 2004 wartość wydatków gminy wyniosła 10.704.258 zł.

Zadłużenie gminy w latach 2013-2031 zaprezentowano poniżej:

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Kwota dochodów i wydatków budżetu gminy ogółem na 1 mieszkańca w ostatnich trzech latach przedstawiała się następująco:

	Kwota dochodów ogółem na 1 mieszkańca	Kwota wydatków ogółem na 1 mieszkańca
2012	3.946 zł	4.312 zł
2013	3.705 zł	3.851 zł
2014	3.397 zł	3.357 zł

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, US Gdańsk

Wskaźnik „G” podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia części wyrównawczej subwencji ogólnej, którą gmina otrzymuje, przyjmował następujące wartości dla roku 2015, 2014 oraz 2013:

	Wskaźnik G dla gminy Kaliska	Wskaźnik gminny Gg dla kraju
2013	767,63	1.276,32
2014	866,12	1.358,98
2015	914,63	1.435,18

Źródło: www.mf.gov.pl

2. Społeczne warunki życia

2.1. Szkolnictwo, edukacja, wychowanie

Oświata

Rodzaj placówki oświatowej	liczba placówek	liczba oddziałów 2015/16	liczba oddziałów 2004/05	liczba uczniów 2015/16	liczba uczniów 2004/05	liczba nauczycieli	liczba pracowników obsługi i administracji
Szkoły podstawowe	2	21	24	396	494		
Gimnazjum	1	7	9	163	281	62	33
Przedszkola	2	3	2	62	40	(65 w roku 2004/05)	(27 w roku 2004/05)
Grupa "0"	2	4	4	72	76		

Źródło: opracowanie UG Kaliska

Zespół Szkół Publicznych w Kaliskach utworzony został 1 września 1999 roku Uchwałą Rady Gminy Kaliska nr VI/41/99 z dnia 11 marca 1999 roku na bazie dotychczasowej szkoły podstawowej. Na mocy uchwały Rady Gminy Nr XX/162/2012 z dnia 28 czerwca 2012r. w skład Zespołu weszło Samorządowe Przedszkole Publiczne w Kaliskach.

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

W skład Zespołu Szkół Publicznych w Kaliskach wchodzi:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Kaliskach: Liczba oddziałów: 15 z łączną liczbą uczniów: 329;
2. Publiczne Gimnazjum w Kaliskach: Liczba oddziałów 7 z łączną liczbą uczniów :163;
3. Samorządowe Przedszkole Publiczne w Kaliskach:
 - Liczba oddziałów poniżej "0" - 2 z łączną liczbą dzieci 46;
 - Liczba oddziałów "0" - 3 z łączną liczbą dzieci 59.

W Zespole Szkół Publicznych w Kaliskach zatrudnienie w pełnym wymiarze znajduje 43 nauczycieli, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne: w tym 6 nauczycieli kontraktowych, 12 nauczycieli mianowanych oraz 25 nauczycieli dyplomowanych.

Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, lub dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych i przygotowanie pedagogiczne posiada ogółem 2 nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze.

Ogółem w pełnym wymiarze zatrudnionych jest 45 nauczycieli, w tym: 1 stażysta, 7 nauczycieli kontraktowych, 12 nauczycieli mianowanych i 25 nauczycieli dyplomowanych. Dodatkowo dwoje nauczycieli zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze (1 nauczyciel mianowany, 1 nauczyciel dyplomowany).

Ponadto w Zespole Szkół Publicznych w Kaliskach zatrudnionych jest 7 pracowników administracji, 3 asystentów nauczyciela oraz 17 pracowników obsługi.

Do obwodu szkolnego Publicznej Szkoły Podstawowej w Kaliskach należą uczniowie zamieszkali na terenie Gminy Kaliska z wyjątkiem sołectwa Piece.

Do obwodu szkolnego Publicznego Gimnazjum w Kaliskach należą uczniowie zamieszkali na terenie Gminy Kaliska.

Zespół Szkół Publicznych w Kaliskach realizuje dodatkowe projekty i programy, w tym:

1. Bezpieczna +;
2. Akcja -Cała Polska czyta dzieciom;
3. Ogólnopolski Projekt Edukacyjny „LEPSZA SZKOŁA”;
4. Energa Athletic Cup;
5. WF z Klasą;
6. Sesje z plusem;
7. „Złap wiatr w pomorskie żagle wiedzy”;
8. Program Powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”;
9. Szkolne Koło Wolontariatu;
10. Klub Szkół UNICEF ;
11. Biznes Klasa UNICEF;
12. MALI uczniowie idą do szkoły;
13. „Książki naszych marzeń”;
14. Zajęcia dotyczące udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
15. Owoce i warzywa w szkole.
16. Szklanka mleka.

Zespół Oświatowo-Wychowawczy w Piecach został utworzony w 2006 roku.

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Dnia 12.06.2000 r. Publicznej Szkole Podstawowej w Piecach nadano imię Jana Pawła II.

W skład Zespołu Oświatowo-Wychowawczego w Piecach wchodzi:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II: Liczba oddziałów: 6 z łączną liczbą uczniów: 67.
2. Samorządowe Przedszkole Publiczne:
 - Liczba oddziałów poniżej "0" 1 z łączną liczbą dzieci 16;
 - Liczba oddziałów "0" 1 z łączną liczbą dzieci 13.

W Zespole Oświatowo- Wychowawczym w Piecach łącznie zatrudnionych jest w pełnym wymiarze 10 nauczycieli, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne: w tym 2 nauczycieli kontraktowych, 3 nauczycieli mianowanych oraz 5 nauczycieli dyplomowanych.

Dodatkowo 6 nauczycieli zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze etatu (1 nauczyciel kontraktowy, 3 nauczycieli mianowanych i 2 nauczycieli dyplomowanych).

Do Zespołu uczęszczają dzieci i uczniowie zamieszkali na terenie sołectwa Piece.

Zespół Oświatowo- Wychowawczy w Piecach zatrudnia łącznie 4 pracowników administracji oraz 4 pracowników obsługi.

W ZOW Piece podejmowane są działania związane z realizacją dodatkowych programów, w tym:

1. Program „Szlanka mleka”;
2. Program „5 porcji warzyw i owoców”;
3. Program „Mały mistrz”;
4. Program „Porcja Pozytywnej energii”;
5. Program profilaktyczny wad postaw;
6. Szkolny Program Profilaktyczny;
7. Szkolny Program Wychowawczy;
8. Program „Wybieram wodę”;
9. Projekt nauki pływania;
10. Projekt w ramach Inicjatyw Lokalnych „Warsztaty plastycznej twórczości w Piecach”.

W 2015 roku przystąpiono do reorganizacji placówek oświatowych na terenie gminy. Rada Gminy Kaliska podjęła uchwały, które zakładają obniżenie stopnia organizacji Szkoły Podstawowej w Piecach z klas I-VI do klas I-III począwszy od roku szkolnego 2016/2017. Reorganizacja zakłada rozwiązanie Zespołu Oświatowo – Wychowawczego w Piecach oraz utworzenie na bazie istniejącego budynku i majątku szkoły w Piecach - filii Publicznej Szkoły Podstawowej w Kaliskach o nazwie: Publiczna Szkoła Podstawowa w Kaliskach - Szkoła Filialna w Piecach z siedzibą Piece ul. Kościelna 3 o stopniu organizacji klas I - III. Istniejące Samorządowe Przedszkole Publiczne w Piecach włączone zostanie do Zespołu Szkół Publicznych w Kaliskach.

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu:

1. Średnie wyniki ze sprawdzianu klas VI:

	Rok szkolny 2014/2015 (%)	Rok szkolny 2013/2014 (pkt)	Rok szkolny 2012/2013 (pkt)
Średni wynik gminy Kaliska	62,33	20,85	19,29
Średni wynik w woj. pomorskim	65	25,54	23,69
Średni wynik w kraju	67,5	25,82	24,03

Źródło: OKE Gdańsk, ZSP Kaliska,

2. Średnie wyniki (%) egzaminu gimnazjalnego – język polski:

	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2012/2013
Średni wynik gminy Kaliska	58,0	62,2	59,6
Średni wynik w woj. pomorskim	60,0	64,0	60,0
Średni wynik w kraju	62,0	68,0	62,0

Źródło: ZSP Kaliska

3. Średnie wyniki (%) egzaminu gimnazjalnego – historia i wiedza o społeczeństwie:

	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2012/2013
Średni wynik gminy Kaliska	59,8	56,6	59,1
Średni wynik w woj. pomorskim	63,0	57,0	55,9
Średni wynik w kraju	64,0	59,0	58,0

Źródło: ZSP Kaliska

4. Średnie wyniki (%) egzaminu gimnazjalnego – matematyka:

	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2012/2013
Średni wynik gminy Kaliska	49,0	46,5	49,0
Średni wynik w woj. pomorskim	48,0	47,0	47,0
Średni wynik w kraju	48,0	47,0	48,0

Źródło: ZSP Kaliska

5. Średnie wyniki (%) egzaminu gimnazjalnego – przedmioty przyrodnicze:

	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2012/2013
Średni wynik gminy Kaliska	45,4	50,7	56,9
Średni wynik w woj. pomorskim	49,0	51,0	57,0
Średni wynik w kraju	50,0	52,0	59,0

Źródło: ZSP Kaliska

6. Średnie wyniki (%) egzaminu gimnazjalnego – język angielski poziom podstawowy:

	Rok szkolny 2014/2015	Rok szkolny 2013/2014	Rok szkolny 2012/2013
Średni wynik gminy Kaliska	68,0	72,3	59,0
Średni wynik w woj. pomorskim	58,0	66,0	63,0
Średni wynik w kraju	61,0	67,0	63,0

Źródło: ZSP Kaliska, OKE Gdańsk

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Placówki z obszaru edukacji ponadpodstawowej w otoczeniu gminy:

- najbliższe szkoły ponadgimnazjalne:

Starogard Gdański	24 km
Czersk	20 km
Czarna Woda	12 km
Owidz	27 km
Tuchola	50 km

- najbliższe ośrodki akademickie:

Trójmiasto	100 km
Bydgoszcz	120 km
Toruń	190 km
Słupsk	140 km
Koszalin	170 km
Starogard Gdański	24 km
Chojnice	54 km
Elbląg	100 km.

Działania podjęte na rzecz poprawy stanu oświaty w kadencji 2010-2014:

- zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu,
- bezpłatne zajęcia dla najmłodszych, w tym nauka języka angielskiego,
- utworzenie miejsc zabaw dla dzieci klas I-III
- zainicjowanie programów współfinansowanych ze środków ministerialnych i unijnych,
- przystąpienie do programu stypendialnego Marszałka Województwa Pomorskiego dla najlepszych gimnazjalistów,
- budowa kompleksu boisk „ORLIK” oraz placów zabaw przy ZSP Kaliska i ZOW Piece,
- dostosowanie podłóg w szkołach i przedszkolu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

2.2. System zdrowotny

Usługi zdrowotne w gminie Kaliska świadczone są przez MEDPHARMA Zakład Opieki Zdrowotnej S.A. w Starogardzie Gdańskim.

Świadczy on usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w godzinach 8:00-18:00 w budynku Ośrodka Zdrowia będącego własnością Gminy Kaliska:

- opieka lekarska,
- opieka pielęgniarska – 4 pielęgniarki , w tym 2 ogólne, 1 higienistka szkolna i 1 położna,
- pobieranie próbek krwi i moczu do podstawowych analiz, które są wykonywane w laboratorium w Gdyni.
- badania USG, EKG,
- gabinet rehabilitacji.

Nocną i świąteczną opiekę dla pacjentów z gminy Kaliska zapewnia POLMED SA Starogard Gd.

Usługi hospitalizacyjne są dostępne w najbliższych szpitalach w Starogardzie Gd oraz w Kościerzynie.

Opiekę nad chorym w domu sprawują 2 pielęgniarki środowiskowe oraz opiekunki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych działa powołana przez Wójta Gminy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dwie świetlice terapeutyczne: w Kaliskach i w Piecach.

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

W systemie niepublicznym świadczone są następujące usługi:

- trzy indywidualne praktyki stomatologiczne – 1 w wynajmowanych pomieszczeniach w OZ oraz 2 w pomieszczeniach własnych;
- jedna indywidualna praktyka pielęgniarstwa (dwuosobowa), która wynajmuje pomieszczenie w OZ; specjalizuje się w pielęgniarstwie środowiskowym ;
- jedna apteka – w formie działalności gospodarczej w pomieszczeniach własnych;

W pomieszczeniach wynajętych od OZ stacjonuje Zespół Ratownictwa Medycznego przy Kociewskim Centrum Zdrowia Sp.z o.o. w Starogardzie Gd.

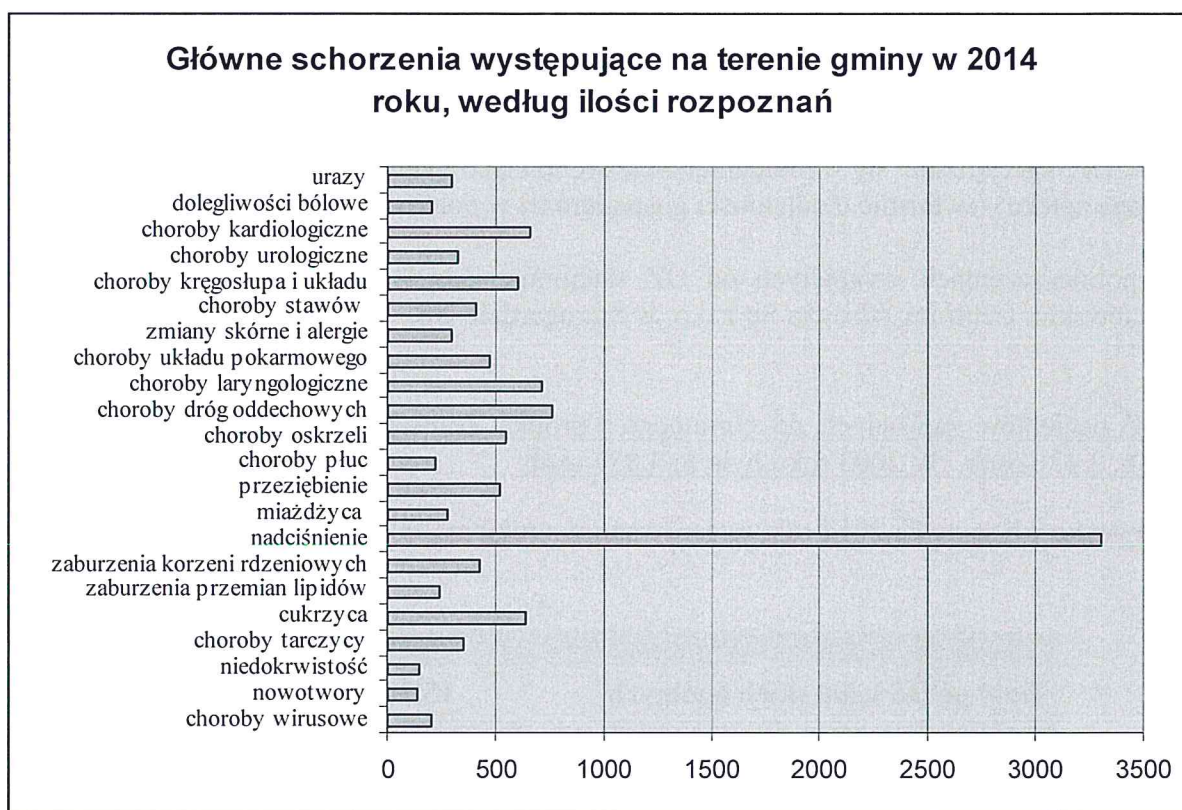
Ilość pacjentów zapisanych do Gminnego Ośrodka Zdrowia w Kaliskach wynosiła w roku 2014: 3.436 osób. W 2003 roku było to 4.837 osób.

Statystyka wg stanu za 2014 rok, w porównaniu z rokiem 2003:

	2014	2003
Ilość porad lekarskich ogólnych	15.504	18.845
w tym:		Brak danych szczegółowych
dzieci	4.427	
dorośli	11.061	
pacjenci z UE	10	
pacjenci spoza gminy	6	
Ilość porad specjalistycznych	733	
w tym:		
diabetolog	76	
laryngolog	70	
ginekolog	587	
Opieka pielęgniarki szkolnej		
liczba uczniów	624	
ilość uczniów podlegających fluoryzacji	365	
Opieka położnej		
patronaże	36 wizyt	
edukacje przedporodowe	76	
	porad	

Źródło: Informacja Medpharma ZOZ SA

d

Źródło: Informacja Medpharma ZOZ SA

W 2003 roku do głównych schorzeń występujących u mieszkańców gminy, zaliczono, między innymi: nadciśnienie tętnicze (podobnie jak w roku 2014), choroby kardiologiczne, cukrzycę, choroby nowotworowe.

Gmina Kaliska realizuje następujące programy z zakresu ochrony zdrowia:

- prawidłowej postawy u dzieci; szczepień przeciwko wirusowi HPV, badań USG tarczycy u dziewcząt, badań profilaktycznych noworodków, badań mammograficznych, profilaktyki przeciwalkoholowej.

2.3. Kultura, sport i rekreacja

Instytucje kultury

Działalność kulturalna w gminie prowadzona jest głównie przez Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach.

Podstawowy zakres działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Kaliskach obejmuje:

1. rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców,
2. edukację kulturalną i wychowanie przez kulturę i sztukę,
3. gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochronę i udostępnianie dóbr kultury,
4. tworzenie warunków dla rozwoju artystycznego i twórczego amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
5. tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

6. organizowanie koncertów, spektakli, wystaw, spotkań literackich, odczytów,
7. prowadzenie biblioteki gminnej,
8. organizowanie imprez rozrywkowych i kulturalnych,
9. prowadzenie działalności wydawniczej,
10. prowadzenie ognisk i zespołów artystycznych,
11. prowadzenie nadzoru kulturalnego i opiekę nad działalnością kulturalną świetlic wiejskich,
12. prowadzenie Izby Pamięci Izydora Gulgowskiego.

Dodatkowy zakres obejmuje:

1. wynajem pomieszczeń,
2. współorganizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych.

Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach buduje w sposób ciągły swoje uczestnictwo w życiu mieszkańców oferując różnego rodzaju zajęcia i warsztaty, udział w projektach i wydarzeniach.

Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach w ramach zaspokajania potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców Kaliska organizuje następujące koła zainteresowań:

1. Taniec „Latino”,
2. Taniec Zumba,
3. Zajęcia kulinarne,
4. Aerobic,
5. Taniec Zumba- Kids,
6. Warsztaty artystyczne,
7. Nauka gry na gitarze i na keyboardzie,
8. Kółko szachowe i warszaty dla dzieci,
9. Kółko gier stolikowych dorośli,
10. Zajęcia plastyczne – kids,
11. Kółko teatralne Teatr „IMPULS”,
12. Balet,
13. Tenis stołowy,
14. Warsztaty malarskie,
15. Zespół Akordeonowy „AKORD”,
16. Kółko literacko – fotograficzne
17. Kółko malarskie dla dzieci.

Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach organizuje wydarzenia i imprezy rozrywkowe oraz kulturalne w oparciu o opracowany kalendarz imprez, w tym:

1. Imprezy dla dzieci młodzieży :
 - Warsztaty Popingu i komiksu,
 - Majówkowe harce,
 - Dzień Dziecka,
 - Pożegnanie Wakacji.
 - Powitanie wiosny z Marzanną,
 - Zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży w sołectwie Bartel Wielki, Studzienice i Iwiczno,
 - Zabawa Andrzejkowa dla młodzieży,
 - Mikołajki dla dzieci.
2. Imprezy dla dorosłych: zabawy karnawałowe, zabawy sylwestrowe.
3. Turnieje Sołectw oraz KGW.
4. Konkursy :Walentynkowy konkurs Facebook.
5. Wystawy malarskie.

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

6. Wernisaż „Sami-Swoi” i goście przegląd dorobku artystycznego twórców amatorów z terenu Gminy Kaliska i zaproszonych gości.
7. Koncerty tematyczne.
8. Warsztaty o różnej tematyce.
9. Imprezy organizowane wraz z Sołectwami Gminy Kaliska.
10. Festyny rodzinne - sołectwo- Studzienice, Frank, w Płocicznie - „Na Dach”, „Dzień Drwala” w Bartlu Wielkim, Piece, Czarne, Iwiczno, oraz „Pożegnanie Wakacji” Cieciorka. Festyn Dni Kalisk - „Lato na Kociewiu”.
11. Wydarzenia wynikające z realizowanych projektów – osiągnięcie deklarowanych wskaźnikami i realizacja umów partnerskich.
12. Współorganizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych:
 - turniej szachowy o Puchar Wójta Gminy Kaliska,
 - Kaliska Open -kostka rubika,
 - Letnie rozgrywki w boule i petanque,
 - 15 Kaliski Bieg Uliczny.
13. Imprezy okolicznościowe realizowane przy współpracy z samorządem, jednostkami organizacyjnymi z terenu gminy Kaliska oraz organizacjami posiadającymi siedzibę w budynku GOK.

W strukturach Gminnego Ośrodka Kultury w Kaliskach działa Gminna Biblioteka Publiczna służąca zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestnictwa w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

- 1) Zbiory biblioteczne: stan księgozbioru na koniec czerwca 2015 rok wynosi 12716 woluminów.
- 2) Czytelnictwo -zarejestrowano 332 czytelników.

Prowadzenie Izby Pamięci Izydora Gulgowskiego:

Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach prowadzi także Izbę Pamięci Izydora Gulgowskiego w Iwicznie – miejsce upamiętniające Izydora Gulgowskiego, urodzonego w Iwicznie na terenie gminy Kaliska, nauczyciela, folklorystę, etnografa i poetę – twórcę pierwszego na ziemiach polskich muzeum na wolnym powietrzu, obecnie Muzeum – Kaszubski Park Etnograficzny im. Teodory i Izydora Gulgowskich we Wdzydzach Kiszewskich. Otwarcie Izby nastąpiło w 1978 roku, natomiast po licznych przeprowadzkach działalność w obecnej formie Izba rozpoczęła dnia 15.08.2014 r., kiedy to po przeprowadzeniu prac remontowych nastąpiło uroczyste otwarcie nowej aranżacji i wystawy w Izbie Pamięci Izydora Gulgowskiego w Iwicznie. Obiekt udostępniany jest we wtorki i piątki w godz. od 10: 00 do 14:00, po uprzednim porozumieniu się z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Kaliskach.

Ponadto Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach oferuje udostępnianie i wynajem pomieszczeń na organizację imprez rodzinnych, prezentacji, spotkań itp.

Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach prowadzi także nadzór kulturalny i opiekę nad działalnością kulturalną świetlic wiejskich na terenie gminy. W siedmiu sołectwach są do dyspozycji świetlice wiejskie, bądź pomieszczenia, w których istnieje możliwość przeprowadzenia różnego rodzaju warsztatów, spotkań, imprez czy innych zajęć aktywizujących lokalną społeczność.

W ostatnich latach przeprowadzono trzy etapy modernizacji budynku Gminnego Ośrodka Kultury.

Sport

Sport zorganizowany w gminie Kaliska to 4 drużyny piłki nożnej uczestniczące w rozgrywkach, drużyna siatkówki oraz koszykówki. Również istnieje możliwość gry w tenisa ziemnego na boisku sportowym ORLIK 2012. Ponadto w ramach programu Energa młodzież szkolna ćwiczy lekkoatletykę i startuje w zawodach w różnych miejscowościach. W Gminie Kaliska rozgrywane są również zawody w boule (liga o puchar Wójta) oraz coroczne zawody o puchar Wójta w układaniu kostki Rubika. Oprócz tego sport na terenie gminy uprawiany jest rekreacyjnie, głównie przez młodzież starszą i dorosłych. Szacuje się, że systematycznie na terenie gminy sport uprawia ok 250 osób.

Gmina Kaliska posiada pełnowymiarową halę sportową przy Zespole Szkół Publicznych w Kaliskach wraz z siłownią oraz sauną.

Ogólnodostępna infrastruktura sportowa na terenie gminy to przede wszystkim:

STADION GMINNY W KALISKACH:

- zespół boisk sportowych z zapleczem socjalnym wybudowanym w 2011r.

W skład stadionu wchodzi:

- Boisko do piłki nożnej – pełnowymiarowe, trawiaste;
- Boisko do piłki nożnej – pełnowymiarowe, gliniaste;
- Boisko do piłki nożnej w ramach kompleksu ORLIK 2012;
- Boisko do koszykówki, siatkówki oraz tenisa ziemnego o nawierzchni poliuretanowej;
- Bieżnia lekkoatletyczna o nawierzchni żuźlowej;
- Skocznia w dal;
- Zaplecze socjalne z dwiema szatniami / ciepła, zimna woda/, magazynkiem i pokojem sędziów;
- Plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna.

PIECE:

Sala sportowa z boiskiem asfaltowym oraz placem zabaw dla dzieci;

Wiejskie trawiaste boisko do piłki nożnej wraz ze świetlicą- szatnią.

W sołectwach zostały wybudowane boiska o nawierzchni z kostki Polbruk do piłki siatkowej i koszykowej w Studzienicach, Płocicznie i Iwicznie. W miejscowości Frank, Cieciorka, Bartel Wielki oraz Iwiczno są boiska do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, natomiast można również pograć w piłkę plażową w następujących miejscowościach: Cieciorka, Płociczno.

2.4. Usługi dla ludności

Usługi dla ludności w Gminie Kaliska pełnione są przez różne formy działalności tj. osoby prawne, osoby fizyczne, jak również przez gminę. Jak wiadomo, ponad 70% gminy stanowią lasy, w związku z czym dominujący przemysł to przerób drewna, wokół którego skupiają się następujące usługi: stolarnie, tartaki, usługi leśne, transport drewna, wyrób podpałki itp. Usługi dotyczące życia codziennego mieszkańców to: sklepy spożywcze, odzieżowe, chemiczne, artykułów gospodarstwa domowego, usługi fryzjerskie, usługi kosmetyczne, usługi naprawcze, holowanie pojazdów, usługi ubezpieczeniowe, biura rachunkowe, stacje diagnostyczne, mechaniki pojazdowe, lakiernie, stacja paliw, usługi transportowe, szkółka drzew i krzewów. W branży turystycznej funkcjonują bary gastronomiczne, zajazd, ośrodek wypoczynkowy, kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne. Gałąź rzemieślnicza oferuje usługi: kamieniarskie, kowalskie, produkcji okien PCV. Jak wcześniej wspomniano, Gmina Kaliska pełni również szereg usług dla mieszkańców i są to m.in. :

h

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

- usługi administracyjne – wydawanie decyzji administracyjnych, udzielanie porad prawnych dla klientów GOPS, obsługa interesantów,
- usługi komunalne – dostarczanie wody, odbiór ścieków, dostawa ciepła,
- usługi społeczne – pomoc społeczna, usługi edukacyjne i wychowawcze (szkoły, przedszkola), usługi w zakresie ochrony zdrowia (Gminny Ośrodek Zdrowia), zabezpieczenia przeciwpożarowego (jednostki OSP) oraz w dziedzinie kultury (Gminny Ośrodek Kultury, świetlice wiejskie).

2.5. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy Kaliska funkcjonują 3 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- OSP Kaliska
- OSP Piece
- OSP Iwiczno

Od 1995 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Kaliskach włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W 2012 roku została utworzona Jednostka Operacyjno Techniczna kategorii II o specjalizacjach: ratownictwa technicznego, wodnego, chemicznego, wysokościowego i poszukiwawczo- ratowniczego. W skład JOT-u wchodzi 33 wyszkolonych ratowników w tym: kurs KPP - 20 osób, 8 osób - ratownictwa technicznego, 4 operatorów- konserwatorów sprzętu, dowódców OSP - 13, naczelników - 3, szkolenie LPR - 2, sternik motorowodny - 1, operatorów pilarek - 7. Ponadto zastęp GBA 2,5/26 wchodzi w skład kompanii gaśniczej „ PRUSZCZ” WOO.

Sprzęt, którym jednostka dysponuje:

- Pilarki do cięcia betonu i drewna,
- Pompy pływające,
- Pompa szlamowa,
- Siłowniki pneumatyczne,
- Wentylator oddymiający,
- Aparaty powietrzne,
- Łodzie z silnikiem zaburtowym,
- Sanie lodowe,
- Sprzęt ratownictwa medycznego;

Samochody:

- Samochód lekki operacyjny,
- 2 średnie samochody gaśnicze,
- Średni samochód gaśniczo-ratownictwa technicznego

Na terenie gminy funkcjonuje miejscowy zespół ratownictwa medycznego. Zamontowany jest monitoring w centrum wsi Kaliska, doświetlane są drogi i tereny ogólnodostępne, wprowadzane są rozwiązania komunikacyjne poprawiające bezpieczeństwo (ciągi pieszo-rowerowe).

Na terenie gminy znajduje się także Posterunek Policji, w którym oprócz kierownika zatrudnionych jest 7 funkcjonariuszy. Posterunek wyposażony jest samochód służbowy oraz podstawowy sprzęt techniczny. Obszar działania to teren gminy Kaliska oraz Czarnej Wody.

Według danych udostępnionych przez Policję, w roku 2014 na terenie gminy stwierdzono ogółem 127 przestępstw (102 przestępstwa w roku 2004), a ich wykrywalność wynosiła 59,8 %

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

(58,7% w roku 2004). W tym czasie miało też miejsce 10 wypadków drogowych i kolizji (36 w roku 2004) oraz nałożono ogółem 329 mandatów karnych (w roku 2004 nałożono 234 mandaty).

W ramach Urzędu Gminy prowadzone są działania z zakresu zarządzania kryzysowego.

Działania podejmowane w czasie kadencji 2010-2014 w celu poprawy bezpieczeństwa:

- zakupienie średniego samochodu pożarniczego dla OSP Kaliska,
- wyremontowanie remizy w Kaliskach,
- doposażenie jednostki OSP Iwiczno i Piece w pojazdy o lepszym standardzie,
- wykonanie monitoringu w centrum Kalisk,
- zakup nowy ciągnik wraz w wyposażeniem do odśnieżania,
- zakup agregatów prądotwórczych.

2.6. Pomoc społeczna

Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w poszczególnych okresach sprawozdawczych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliskach:

Osoby korzystające z pomocy i wsparcia	2012	% mieszkańców gminy	2013	% mieszkańców gminy	2014	% mieszkańców gminy
Liczba osób w rodzinach	699	13,26	718	13,63	635	12,1
Liczba rodzin	204		206		191	

Źródło: GOPS Kaliska

W 2004 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wynosiła 231, tj. 912 osób, co stanowiło 17,7 % mieszkańców gminy.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach w roku 2004 oraz 2014:

Nazwa sołectwa	% mieszkańców sołectwa w roku 2014	% mieszkańców sołectwa w roku 2004
KALISKA	8,66	12,52
PIECE	13,05	19,25
DĄBROWA	15,26	23,45
CIECIORKA	14,25	24,23
IWICZNO	11,07	16,35
STUDZIENICE	22,37	24,06
BARTEL WIELKI	12,77	27,41
CZARNE	28,28	28,43

Źródło: Opracowanie UG Kaliska na podstawie danych GOPS Kaliska

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Główne czynniki powodujące korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej:

Ubóstwo	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin	140	128	152	158	143
Liczba osób w rodzinach	532	466	538	566	494
Wielodzietność					
Liczba rodzin	28	27	26	26	25
Niepelnosprawność					
Liczba rodzin	73	83	81	87	91
Liczba osób w rodzinach	254	265	247	274	268
Długotrwała lub ciężka choroba					
Liczba rodzin	57	62	65	60	58
Liczba osób w rodzinach	172	191	191	172	162
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych					
Liczba rodzin	53	47	43	57	54
Liczba osób w rodzinach	244	217	214	278	241
Alkoholizm					
Liczba rodzin	29	30	38	40	38
Liczba osób w rodzinach	78	90	104	102	97
Przemoc w rodzinie					
Liczba rodzin	6	6	12	19	8
Liczba osób w rodzinach	33	32	12	19	34

Źródło: GOPS Kaliska

Środki finansowe wydatkowane przez GOPS Kaliska w latach 2010-2014:

	2010	2011	2012	2013	2014
Świadczenia rodzinne i f-sz alimentacyjny	2 287 844,73	2 513 215,79	2 705 929,26	2 512 837,85	2 810 529,18
ilość korzystających rodzin	547	575	596	518	570
w tym ilość uprawnionych osób	1381	1397	1393	1219	1208
Z ustawy o pomocy społecznej	584 263,93	597 902,24	671 619,48	698 025,08	659 939,36

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Z innych ustaw w tym projekty	435 152,33	480 595,08	458 030,83	527 844,00	421 116,22
Stypendia i zasiłki szkolne	122 221,32	99 972,24	109 585,73	119 632,18	119 063,43

Źródło: GOPS Kaliska

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi następujące działania:

- 1./ Rozdysponowuje żywność z Banku Żywności. W roku 2014 uzyskano 42 tony żywności, co daje 50 kg na jedną osobę korzystającą z pomocy GOPS;
- 2./ Od wielu lat pozyskuje od mieszkańców: odzież, obuwie, sprzęty RTV oraz AGD, sprzęty rehabilitacyjne, meble itp. Skorzystało z tej formy wsparcia 46 rodzin;
- 3./ W okresie Bożego Narodzenia przy współpracy z Szkołami współorganizuje akcję pn. „Woreczek Św. Mikołaja”;
- 4./ Wspiera dojazdy na kolonie 5 dzieci objętych dofinansowaniem z środków Kuratorium Oświaty.

Inne działania podejmowane w zakresie pomocy społecznej:

- utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy typu A,B,C,
- powołanie asystenta rodziny,
- przeprowadzenie w latach 2008-2013 cyklu szkoleń aktywizujących grupę bezrobotnych kobiet pn. „Wiara w sukces kluczem do jego osiągnięcia”,
- zakupienie autobusu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- opracowanie programu przeciwdziałania niepełnosprawności,
- opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

2.7. Organizacje działające na terenie gminy

Na terenie gminy działają następujące organizacje:

- 1./Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
Związek reaktywowano i zarejestrowano w KRS w 2004 roku. W jego skład wchodzi działające na terenie gminy i reaktywowane Koła Gospodyń Wiejskich: Piece, Iwiczno, Cieciorka, Bartel Wielki, Kaliska, Czarne.
- 2./ Gminne Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kaliskach;
- 3./ Kaliskie Stowarzyszenie Wspierania Sportu „Victoria”;
- 4./ Piecowskie Stowarzyszenie Wspierania Sportu Czarni Piece;
- 5./ Polski Związek Wędkarski Okręg w Gdańsku - Koło nr 56 w Kaliskach;
- 6./ Stowarzyszenie Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne „Dziecko Miłości”;
- 7./ Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kaliska;
- 8./ Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Gminie Kaliska;
- 9./ Stowarzyszenie „Kaliska Power Volleyball”;
- 10./ Ochotnicza Straż Pożarna Kaliska;
- 11./ Ochotnicza Straż Pożarna Piece;
- 12./ Ochotnicza Straż Pożarna Iwiczno.

Rada Gminy Kaliska do 30 listopada podejmuje uchwałę w sprawie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na kolejny rok. Przed uchwaleniem programu przez 7 dni trwają konsultacje z organizacjami, gdzie organizacje mają możliwość składania uwag i wniosków do proponowanego programu współpracy. Corocznie wójt gminy w terminie do 30 kwietnia przedstawia radzie sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni.

d

3. Gospodarka

3.1. Informacje ogólne

Głównym zakładem produkcyjnym zlokalizowanym na terenie gminy jest tartak - Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „KASZUB” - położone w miejscowości Kaliska przy ulicy Dworcowej.

Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska zajmuje się prowadzeniem działalności związanej z produkcją pieczywa (piekarnia w Czarnej Wodzie) oraz wyrobów mięsnych (masarnia w Kaliskach). GS Kaliska prowadzi również działalność handlową – sklep nr 1 w Kaliskach.

Miejscowa ludność znajduje także zatrudnienie w Nadleśnictwie Kaliska, zakładach usług leśnych, a także w prywatnych zakładach działających w następujących branżach: kamieniarstwo, stolarstwo, produkcja okien PCV, usługi transportowe - przewóz towarów i osób, stacje obsługi samochodów (warsztaty, lakiernia, stacje kontroli pojazdów), szkółka drzew i krzewów, zakład kowalski, sklepy spożywczo – przemysłowe i usługi remontowo – budowlane.

3.2. Przedsiębiorczość

Ilość podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON przedstawia poniższe zestawienie:

	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	400	390	394	401	419
w tym:					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	43	40	41	39	33
przemysł i budownictwo	119	113	125	127	137
pozostałe	238	237	228	235	249

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Większość podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w branżach, wśród których dominują:

- usługi remontowo-budowlane,
- usługi transportowe,
- usługi leśne,
- usługi stolarskie oraz przerób drewna,
- handel.

Niewielka część podmiotów gospodarczych zajmuje się typową działalnością produkcyjną taką jak:

- produkcja stolarki PCV,
- produkcja domów drewnianych, stolarki budowlanej,
- produkcja mebli,
- wyrób nagrobków,
- wyrób podpalki,
- szkółka drzew i krzewów.

h

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, wg stanu na dzień 3.11.2015 r. ilość wpisów przedsiębiorców – osób fizycznych, posiadających główne miejsce działalności na terenie gminy Kaliska wynosi 271, w tym: 8 wpisów dotyczących prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółek cywilnych i 41 wpisów zawieszonych. Według raportu o stanie gminy 2004, ilość zarejestrowanych w terenie gminy przedsiębiorców wynosiła 231.

3.3. Turystyka

Gmina Kaliska może poszczycić się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi wynikającymi z położenia wśród lasów i jezior stanowiących część kompleksu Bory Tucholskie.

Na bazę turystyczno-wypoczynkową składają się głównie miejsca aktywnego wypoczynku na terenie gminy, szlaki turystyczne i obiekty świadczące usługi noclegowe.

Od lat 90-tych XX wieku istnieje moda na turystykę wiejską. Wtedy to na terenie gminy pojawiły się pierwsze kwatery agroturystyczne oferujące turystom wypoczynek na wsi.

Według stanu na dzień 30.09.2015 roku na terenie gminy Kaliska funkcjonuje 11 kwater agroturystycznych (Płociczno, Dunajki, Studzienice, Bartel Wielki, Okoninki, Czarne, Kazub, Lipski Młyn) 4 obiekty udostępniające pokoje gościnne (Płociczno, Młyńsk, Piece, Kazub) 1 ośrodek wypoczynkowy (Kazub) oraz 1 pole namiotowe (Czarne). Łącznie w obiektach tych mieści się około 180 miejsc noclegowych. Napływ turystów ma miejsce głównie w miesiącach letnich. W 2004 roku na terenie gminy funkcjonowało 7 kwater agroturystycznych, oferujących około 40 miejsc noclegowych.

Inne obiekty związane z branżą turystyczną to: Ośrodek Rozwoju i Integracji Sołectwa w Bartlu Wielkim, Zajazd REN w Iwicznie, Bar gastronomiczny „Przy Kominku” w Kaliskach, Baza ZHP w Leśnej Hucie, Bar Dunajki, Grill Bar Kamienna Karczma.

W gminie Kaliska istnieją doskonałe warunki do rozwoju turystyki aktywnej. Ma na to wpływ jeden z najlepiej przystosowanych i ciągle rozwijających się kompleksów sportowych w powiecie starogardzkim. Dużą rolę odgrywa również turystyka rowerowa, która jest niewątpliwie szansą na przyspieszenie tempa rozwoju turystyki w gminie Kaliska. Ważnym elementem rozwoju turystycznego gminy jest także rzeka Wda, stanowiąca szlak kajakowy. W zakresie zagospodarowania i oznakowania szlaków kajakowych realizowany jest projekt Samorządu Województwa Pomorskiego, w porozumieniu z gminami, pod nazwą „Pomorskie Szlaki Kajakowe”.

Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- piesze: szlak Izydora Gulgowskiego, szlak Kociewski, szlak Kręgów Kamiennych,
- rowerowe: trasa Starościńska, trasa Starogardzka, trasa Kaliska,
- konny: „Kociewie na cztery kopyta”,
- szlak kajakowy Wdy.

Wyznaczono także leśną ścieżkę dydaktyczną w Bartlu Wielkim pn. „Bartlewianka”.

W latach 2014-2015 gmina Kaliska zrealizowała projekt unijny związany z promocją turystyczną gminy, w ramach którego wydano informator turystyczny i folder promocyjny oraz

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

wznowiono druk mapy turystycznej gminy, a także zamontowano dwie tablice promocyjne przy rzece Wdzie.

Gmina Kaliska jest członkiem Lokalnej Organizacji Turystycznej „KOCIEWIE”, z którą współpracuje, między innymi, w utrzymaniu szlaków turystycznych.

Gmina Kaliska może poszczycić się dużym i ciekawym wachlarzem imprez kulturalnych. W okresie letnim odbywają się różnego rodzaju festyny i zabawy, mające głównie zasięg regionalny. Czynnikiem ograniczającym dalszy wzrost liczby turystów w gminie i zwiększenie dochodów z działalności turystycznej jest brak dobrze rozwiniętej sieci gastronomicznej oraz mało zróżnicowana oferta turystyczna i niski standard usług turystycznych.

3.4 Rolnictwo i gospodarka leśna

Rolnictwo

Na terenie gminy Kaliska rolnictwem zajmują się jedynie gospodarstwa indywidualne, które to według Banku Danych Lokalnych Urzędu Statystycznego, w roku 2010 zajmowały obszar o pow. 2.610,38 ha. Według tego samego źródła, w roku 2005 obszar użytków rolnych na terenie gminy wynosił 2.256 ha, w tym: grunty orne – 1647 ha, sady – 18 ha, łąki – 470 ha oraz pastwiska – 121 ha.

Największe areale użytków rolnych znajdują się na terenie wsi Iwiczno.

Grunty będące w posiadaniu rolników są niskiej jakości tj. głównie klasy V i VI. W związku z tym gmina Kaliska została zaliczona do gmin o szczególnie trudnych warunkach gospodarowania.

Większość powierzchni gruntów ornych zajęta jest pod uprawy zbóż (około 80 %). W ostatnich latach znacznie zmalała powierzchnia uprawy ziemniaków i buraków z uwagi na pracochłonność, a wzrosła powierzchnia uprawy kukurydzy na kiszoncek.

Plony osiągnięte przez gminnych rolników wyniosły 1,8 t/ha – żyta, zbóż ogółem - 1,9 t/ha ziemniaków - 16.0 t/ha, kukurydzy na zielonkę - 370 q/ha.

Spada pogłowie zwierząt gospodarskich, które w roku 2014 wynosiło około:

- bydła ogółem około 600 szt.;
- trzoda chlewna ogółem około - 300 szt.

Wyprodukowane płody rolne, takie jak żywiec wołowy czy wieprzowy rolnicy sprzedają w masarni GS Kaliska, masarni w Zblewie czy u innych odbiorców.

Mleko wyprodukowane w gospodarstwach jest odbierane przez Zakłady POLMEK w Grudziądzu bezpośrednio z gospodarstwa.

Zboża i okopowe wyprodukowane w gospodarstwach rolnych przeznaczone są głównie na pasze i sprzedaż okazjonalną lub na targowiskach.

Szansą dla rolników z terenu gminy jest tworzenie grup producenckich zajmujących się produkcją i dystrybucją zdrowej żywności. Warunki przyrodnicze i stosunkowo nieduże zużycie nawozów sztucznych predysponują gminę do produkcji żywności o podwyższonej jakości.

Należy zwiększyć promocję żywnościowych produktów regionalnych wykorzystując tradycyjne regionalne metody ekologicznej produkcji żywności. Z uwagi na turystyczny charakter gminy powstanie większe zapotrzebowanie na gospodarstwa prowadzące agroturystykę.

d

Raport o stanie gminy Kaliska **- 2015 -**

Restrukturyzacja rolnictwa w gminie wspierana jest przez ośrodek doradztwa rolniczego i samorząd rolniczy .

Użytki leśne

Udział powierzchni zalesionej stanowi 72 % powierzchni gminy ogółem.

Gospodarcza funkcja lasu stanowi jedną z najważniejszych dziedzin gospodarki gminy, pod względem turystycznym, gospodarczym i klimatycznym.

Na terenie gminy działają dwa Nadleśnictwa: Kaliska i Lubichowo.

Powierzchnia całkowita lasów i gruntów leśnych wynosi 7.950 ha, z tego gospodarka indywidualna posiada 1306 ha. Powierzchnia ta będzie wzrastać wraz z wzrostem zalesiania gruntów słabych nie nadających się do produkcji rolnej .

Tereny leśne są w znacznej części objęte obszarem chronionego krajobrazu.

Na prawie całej powierzchni leśnej prowadzą działalność koła łowieckie. Najliczniejszą zwierzyną łowną są jelenie, sarny i dziki.

W związku z dominacją sosny lasy są narażone na ataki szkodników typu: brudnica mniszka i strzygonia chojnowka. Celem likwidacji tych szkodników jest zapewnienie ich naturalnym wrogom odpowiedniego bytowania i rozrodu.

Funkcja gospodarcza lasu stanowi jedną z ważnych dziedzin gospodarki i ma wpływ na budżet gminy oraz zatrudnienie ludności.

Dodatkowym dochodem ludności zamieszkującej gminę Kaliska jest zbieractwo runa leśnego głównie w postaci jagód i grzybów.

3.5. Handel

Na terenie gminy działa ponad 30 różnego typu obiektów handlowych. Są to sklepy spożywcze, spożywczo-przemysłowe, odzieżowe, wielobranżowe itp.

Według stanu na dzień 30.09.2015 r. na terenie gminy zlokalizowane są 22 punkty sprzedaży alkoholu, z czego 6 punktów prowadzi sprzedaż tylko alkoholu o zawartości do 4,5% i piwa, 1 punkt prowadzi sprzedaż dwóch rodzajów alkoholi (4,5% i piwo, 4,5% - 18%), a w pozostałych punktach prowadzona jest sprzedaż także alkoholu wysokoprocentowego.

Niewielka część podmiotów trudni się handlem obwoźnym (artykuły spożywcze, odzieżowe i przemysłowe).

Działalność handlowa prowadzona jest także w formie sprzedaży internetowej oraz w formie sprzedaży bezpośredniej. Spora część przedsiębiorców trudni się handlem pojazdami samochodowymi.

4. Środowisko życia

4.1. Zagospodarowanie przestrzeni

Gmina Kaliska sporządziła i uchwaliła w 1999 roku dokument planistyczny „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kaliska” (wg obowiązującej ustawy z dn. 07.07.1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym), który jest zapisem polityki przestrzennej gminy. Nie jest on przepisem gminnym, jednakże obowiązuje Wójta Gminy i Radę Gminy jako akt kierownictwa wewnętrznego gminy. W roku 2010 oraz 2014 Rada Gminy uchwaliła aktualizację studium. Aktualizacja dokumentu obejmowała cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych.

Na podstawie uchwały Rady Gminy Kaliska Nr V/34/2015 z dnia 24.02.2015 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

d

Raport o stanie gminy Kaliska

- 2015 -

gminy Kaliska. Zmiana studium dotyczy fragmentów obszaru gminy i polega na wprowadzeniu zmian ustaleń obowiązującego studium w związku z udokumentowanym złożem kruszywa naturalnego w miejscowości Piece na działce geodezyjnej nr 36/2 oraz w związku z uchYLENIEM miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obrębu geodezyjnego Kaliska i Dąbrowa na podstawie uchwały nr XLV/364/2014 Rady Gminy Kaliska z dnia 4 listopada 2014 r.

Miejscowe plany sporządzane po uchwaleniu tego dokumentu winny być z nim spójne. Studium określa między innymi obszary do opracowań planistycznych obowiązkowych, a także inne instrumenty gospodarki przestrzennej i obszary, tereny, na których mają być stosowane.

Dotychczas obowiązujący plan gminy, obejmujący obszar gminy w granicach administracyjnych, jako sporządzony na podstawie poprzedniej ustawy z 1984 roku przestał z mocy prawa obowiązywać z dniem 31.12.2002 r.

Gmina Kaliska nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego większe obszary gminy.

Posiada jedynie kilka niewielkich powierzchniowo miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wnioski konkretnych inwestorów. Są to plany dla funkcji mieszkaniowych, letniskowych, rzemieślniczych – dla pojedynczej lub kilku działek geodezyjnych. Ogółem obecnie obowiązujące plany miejscowe obejmują powierzchnię około 26,96 ha co stanowi zaledwie 0,24 % ogólnej powierzchni gminy (11050 ha).

Na mocy uchwał Rady Gminy z 2015 roku gmina Kaliska jest w trakcie sporządzania trzech nowych planów miejscowych tj.: dla działki geodezyjnych w obrębie Bartel Wielki, dla działek geodezyjnych w obrębie Czarne oraz dla działek geodezyjnych w obrębie Iwiczno.

Obowiązująca ustawa o planowaniu przestrzennym z 2003 roku przewiduje sytuację, w której można wydać decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu w przypadku braku aktualnego planu miejscowego. Decyzję taką podejmuje się na podstawie obowiązujących ustaw, regulujących kwestie związane z zagospodarowaniem przestrzennym po przeprowadzeniu rozprawy administracyjnej.

Decyzja o warunkach zabudowy, o której mowa powyżej zastępuje w pewnym zakresie plan miejscowy. Treść jej dotyczy przeznaczenia terenu na określony cel i ustalenia zasad jego zabudowy i zagospodarowania.

4.2. Budownictwo

Gmina Kaliska wydaje warunki zabudowy oraz warunki lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ponadto, jeżeli na danej działce jest plan zagospodarowania przestrzennego można uzyskać wypis z tego planu. Pozwolenia na budowę wydaje Starosta Starogardzki.

Gmina Kaliska aktualnie posiada działki budowlane pod budowę budownictwa mieszkalnego w miejscowości Frank, Kaliska, Studzienice oraz Smolnik. Gmina organizuje przetargi na sprzedaż działek. Wg stanu na dzień 15.10.2015 r. do sprzedaży gmina posiada 18 działek uzbrojonych pod budownictwo mieszkalne. Również osoby prywatne w gminie Kaliska posiadają działki na sprzedaż pod zabudowę mieszkalną oraz letniskową. Ponadto, w ramach Kaliskiego Obszaru Przedsiębiorczości zostały uzbrojone w media działki dla przedsiębiorców. W miejscowości Piece gmina również posiada trzy działki pod budownictwo usługowe o powierzchni od 3000 do 5000 m².

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Dane statystyczne dotyczące zasobów mieszkaniowych gminy w latach 2012-2014, w porównaniu z rokiem 2004:

	2004	2012	2013	2014
Ilość mieszkań	1460	1624	1632	1652
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² – gmina Kaliska	67,9	84,7	84,9	85,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² – woj. pomorskie	67,7	71,2	71,4	71,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę w m ² - gmina Kaliska	19,8	26,0	26,2	26,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę w m ² – woj. pomorskie	22,0	25,0	25,3	25,6
Budynki mieszkalne oddane do użytku	8	17	17	31

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

4.3. Ochrona środowiska naturalnego

Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Kaliska posiadała własne składowisko odpadów komunalnych, które w I – II kwartale 2013 r. zostało całkowicie zrekultywowane.

W związku z podjęciem przez Radę Gminy Kaliska w dniu 25 kwietnia 2012 roku Uchwały Nr XVIII/132/2012 w sprawie przyjęcia statutu związku gmin pod nazwą Związek Gmin Wierzyca, Gmina Kaliska wraz z innymi gminami stała się uczestnikiem związku. Do zadań Związku należy planowanie i wykonywanie zadań własnych gminy – uczestników, sędowanych na Związek z zakresu gospodarki odpadami. W związku z powyższym, na terenie gminy został zorganizowany system odbioru i wywozu odpadów komunalnych przez uprawnioną firmę wyłonioną w drodze przetargu.

W wyniku prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Kaliska w roku 2014 odebrano m. in. 978,9 ton odpadów zmieszanych; 133,1 ton odpadów z grupy surowców; 17,6 ton odpadów wielkogabarytowych; 150,4 ton odpadów ulegających biodegradacji oraz 133,3 tony pozostałych odpadów w tym odpadów remontowo-budowlanych. Dla porównania – w roku 2004 zebrano 15,5 tony odpadów z grupy surowców (szkło i tworzywa sztuczne).

Gospodarka odpadami przemysłowymi

W sektorze uprzemysłowionym głównym odpadem z uwagi na głównie występujący przemysł drzewny są odpady pochodzenia drzewnego, w głównej mierze wykorzystywane dla celów energetycznych.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi

Z uwagi na brak składowiska odpadów niebezpiecznych, zakłady które takie odpady wytwarzają (przepracowane oleje, zużyte ogumienie, elementy oświetlenia), zawarły umowy na utylizację tych odpadów z firmami zewnętrznymi posiadającymi odpowiednie certyfikaty.

Raport o stanie gminy Kaliska

- 2015 -

W związku ze szkodliwością wyrobów azbestowych dnia 14 maja 2002 r. Rada Ministrów przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Program ten został zastąpiony przez „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jednak utrzymuje on cele programu przyjętego przez Radę Ministrów dnia 14 maja 2002 r. tj.:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

„Program Usuwania Azbestu z terenu Gminy Kaliska” przyjęty został Uchwałą Nr XXV/205/2012 Rady Gminy Kaliska w dniu 27.12.2012 r. Zinventaryzowane nieruchomości zarejestrowane są w bazie azbestowej www.bazaazbestowa.pl.

Właściciele nieruchomości, którzy planują usunięcie wyrobów azbestowych mogą ubiegać się o dotację na demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych. Gmina Kaliska ubiega się o dofinansowania na w/w zadania do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Mieszkańcy gminy chętnie biorą udział w realizacji tych zadań, ponieważ na terenie gminy Kaliska istnieje jeszcze wiele nieruchomości, na których znajdują się wyroby azbestowe. W ramach dofinansowań z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w latach 2010-2014 z terenu naszej gminy usunięto około 67,12 Mg wyrobów azbestowo-cementowych. W związku z realizacją zadań dot. unieszkodliwiania wyrobów azbestowych gmina Kaliska przeprowadza również corocznie akcje promocyjno- informacyjne uświadamiające mieszkańców o szkodliwości azbestu takie jak: konkursy dla dzieci, ulotki, plakaty, informacje na stronie internetowej.

Gospodarka ściekowa

W ostatnich latach znacznie poprawiła się sytuacja w zakresie skanalizowania gminy. Do gminnej oczyszczalni ścieków podłączone są wsie: Kaliska, Piece oraz większa część miejscowości Frank. W latach 2016-2020 planuje się budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Cieciorka, Iwiczno, Dąbrowa i pozostałej części wsi Frank. Według stanu na rok 2015, z kanalizacji sanitarnej korzysta około 66 % mieszkańców gminy. W roku 2004 wskaźnik skanalizowania gminy wynosił ok. 20 %.

W 2011 roku po raz pierwszy wprowadzono w gminie Kaliska regulamin przyznawania dotacji z budżetu gminy na inwestycje polegające na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Wysokość dotacji określono na poziomie 50 % kosztów całkowitych. Wg stanu na rok 2015 z dotacji tych skorzystało dotąd 11 gospodarstw domowych.

Gmina prowadzi ewidencję:

- 1) zbiorników bezodpływowych, których zgodnie z prowadzonym rejestrem jest 317;
- 2) przydomowych oczyszczalni ścieków, których zgodnie z prowadzonym rejestrem jest 39.

Emisja zanieczyszczeń

Zgodnie z uchwalonym dnia 28.10.2015 r. Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Kaliska, do głównych obszarów problemowych, które wymagają rozwiązania przez podjęcie odpowiednich działań inwestycyjnych należą:

- niezadawalający stan jakości powietrza,
- niewielkie wykorzystanie OZE,

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

- niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- wzrost ilości pojazdów samochodowych,
- ograniczone środki finansowe na ochronę powietrza.

Na terenie Gminy Kaliska odczuwalna jest uciążliwość niskiej emisji: małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe niskiej sprawności wykorzystujące węgiel złej jakości. W zaspokajaniu potrzeb mieszkańców znaczący udział mają indywidualne systemy grzewcze. Na złą jakość powietrza w skali całego województwa pomorskiego wpływ mają również:

- znaczne straty energii cieplnej spowodowane niezadowalającym stanem technicznym budynków,
- emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych rosnąca wraz ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego przy niedostatecznej przepustowości układów drogowych,
- niedostosowanie instalacji i urządzeń przemysłowych oraz energetycznego spalania paliw do obowiązujących standardów emisyjnych,
- zbyt niska świadomość społeczeństwa odnośnie skutków niewłaściwej gospodarki odpadami (spalanie odpadów w paleniskach domowych).

W lokalnych kotłowniach do opalania wykorzystuje się także drewno, trociny, zrębki oraz pellet drzewny. W większości dużych zakładów, z uwagi na charakter produkcji (przerób drewna) wykorzystuje się odpady drzewne. Drewno zaliczane jest do grupy paliw odnawialnych, jednak spalanie następuje w piecach mało wydajnych energetycznie.

W latach 2013-2015 r. Gmina Kaliska składała wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie w ramach konkursu Czyste Powietrze Pomorza. W ramach konkursu mogły zostać zgłaszane zadania polegające na modernizacji źródeł ciepła poprzez likwidację wysokoemisyjnych indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne. Zadania mogły dotyczyć źródeł ciepła zasilających budynki: jednorodzinne stanowiące własność osób fizycznych, wielorodzinne w których funkcjonują wspólnoty mieszkaniowe oraz wielorodzinne stanowiące własność jednostki. Kwota dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na zadania związane z modernizacjami mogła wynosić maksymalnie 30% kosztów kwalifikowanych zadania. Gmina Kaliska również udzielała w tym zakresie dofinansowania jednak łączna kwota dofinansowania ze środków budżetu Gminy nie mogła przekroczyć 20 000 zł, czyli nie więcej niż 10 % kosztów kwalifikowanych zadania. Koszty kwalifikowane zadania stanowiły wydatki poniesione na zakup (łącznie z technicznym doborem urządzeń i oprzyrządowaniem) oraz montaż: kotłów opalanych gazem lub olejem opałowym, kotłów opalanych biomasą, pomp ciepła, węzłów cieplnych z przyłączami, kolektorów słonecznych. Zainteresowanie mieszkańców tym programem jest jednak niewielkie, skorzystały z niego jedynie 2 osoby.

W 2013 roku Gmina Kaliska wystąpiła z wnioskiem do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska o dofinansowanie projektu opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kaliska. Wniosek ten został zakwalifikowany do dofinansowania.

Rada Gminy Kaliska przyjęła Uchwałę nr XXXII/265/2013 z dnia 03.09.2013 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do opracowania i wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kaliska. Złożony wniosek do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jako Instytucji Wdrażającej Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 pozwolił uzyskać przez gminę Kaliska dofinansowanie w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych na opracowanie

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Planu gospodarki niskoemisyjnej. Plan gospodarki niskoemisyjnej jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych z działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych.

W ramach przygotowania Planu została stworzona w gminie baza danych zawierająca wyselekcjonowane i usystematyzowane informacje pozwalające na ocenę gospodarki energią w gminie oraz w jej poszczególnych sektorach i obiektach oraz inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych. Plan zakłada długoterminową strategię, cele i zobowiązania, a także krótko/średnioterminowe działania/zadania (opis, podmioty odpowiedzialne za realizację, harmonogram, koszty, wskaźniki). Ustala zasady monitorowania i raportowania wyników prowadzonej polityki ekologiczno-energetycznej.

Hałas

Hałas nie jest zjawiskiem rozpowszechnionym na terenie gminy Kaliska na dużą skalę. Dotyczy głównie hałasu komunikacyjnego związanego z ruchem pojazdów na drodze krajowej 22. Z uwagi na brak monitorowania hałasu trudno określić jego poziom. Największa jego uciążliwość występuje w miejscowościach położonych bezpośrednio przy drodze krajowej 22 (Dąbrowa, Frank, Piece, Kamienna Karczma).

Inne działania z zakresu ochrony środowiska

Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków unijnych na realizację projektu termomodernizacji czterech budynków użyteczności publicznej wraz z modernizacją kotłowni w Ośrodku Zdrowia oraz sieci ciepłowniczej. Zmodernizowane budynki to: szkoła, przedszkole, Urząd Gminy, OSP. W ramach tego samego projektu przeprowadzono spotkania informacyjne z mieszkańcami oraz wydano broszurę na temat oszczędności energii cieplnej i elektrycznej w budownictwie jednorodzinne.

Gmina sukcesywnie zagospodarowuje nowe tereny zielone oraz we współpracy z Zakładem Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” uczestniczy w corocznych festynach ekologicznych. Wspierane są także działania realizowane przez gminne placówki oświatowe.

5. Infrastruktura techniczna

5.1. Infrastruktura drogowa i kolejowa

Przez Gminę Kaliska z północnego wschodu na południowy zachód przebiega droga krajowa nr 22 (Tczew – Chojnice) na odcinku 9.0 km o nawierzchni bitumicznej. Droga ta biegnie z kierunku Starogard Gd. przez miejscowości Dąbrowa, Frank (skrzyżowanie z drogą wojewódzką nr 214 Warlubie – Łeba) i Piece.

Droga wybudowana w latach trzydziestych XX wieku. W latach 2009-2013 GDDKiA dokonała remontu drogi na całym odcinku przebiegającym przez Gminę Kaliska. Stan techniczny drogi bardzo dobry. W roku 2015 GDDKiA przystąpiła do realizacji projektu przebudowy skrzyżowania DK22 z drogą powiatową (ul. Lipowa i Kręta) oraz budowy ciągu pieszo-jezdnego od miejscowości Dąbrowa do miejscowości Piece. Ciąg pieszo-jezdny został wykonany z asfaltu. Dodatkowo w ramach w/w zadania wykonano chodniki w obrębie

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

skrzyżowania, jak i wzdłuż miejscowości Dąbrowa oraz Piece. Wykonano również bezpieczne zatoki autobusowe.

Na terenie gminy znajdują się dwie drogi powiatowe:

- Droga nr 2407G Stara Kiszewa przez Płociczno, Cieciorkę, Kaliska, Frank, Iwiczno, Trzechowo, Czarne do miejscowości Baby na terenie gminy Lubichowo. Droga na terenie gminy Kaliska na odcinku Płociczno – Czarne posiada nawierzchnię bitumiczną, pozostałe odcinki posiadają nawierzchnię gruntową.
- Droga nr 2701G Kaliska przez Bartel Wielki. Leśną Hutę do miasta Czarna Woda. Droga na odcinku Kaliska – Bartel Wielki posiada nawierzchnię bitumiczną, natomiast odcinek Bartel Wielki – Czarna Woda w ¾ długości nawierzchnię brukową.

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy Kaliska wynosi 36 km.

W drugiej połowie 2005 roku na drodze powiatowej 2407G wykonana została modernizacja nawierzchni z gruntowej na bitumiczną na odcinku Płociczno – Chwarzno (długość ok..4 km). Starostwo Powiatowe przy udziale finansowych w 2012 roku dokonało modernizacji nawierzchni poprzez ułożenie warstwy wyrównującej oraz ścieralnej metodą Slurry Seal na odcinku Frank- koniec miejscowości Iwiczno. W 2013 roku również przy udziale finansowym Gminy Kaliska dokonano w/w modernizacji na odcinku Kaliska- Bartel Wielki. W roku 2014 tożsamą metodą dokonano modernizacji odcinka Kaliska- Cieciorka, natomiast w 2015 roku odcinka DK22- przejazd kolejowy (ul. Długa w Kaliskach).

Do przeprowadzenia modernizacji oczekuje nawierzchnia drogi powiatowej 2407G na odcinku Iwiczno – Czarne (na odcinku od zajazdu REN- Czarne) na którym stan nawierzchni pogarsza się po każdym sezonie zimowym.

Zestawienie dróg gminnych utwardzonych wg stanu na koniec 2015 roku:

		RODZAJ NAWIERZCHNI w mb				
Miejscowość	Ulica	Bitumiczna	Kostka betonowa	Płyty JOMB	Płyty MON	Trelinka
Kaliska:						
	Północna	698				
	Starowiejska	561			209	
	Krzywa	363				
	Ceynowy	542	387			
	Cicha		191			
	9-ciu z Nieba		601			
	Malinowa	56				
	Jasna	20				
	Ogrodowa				102	
	Nowa			350		
	Łąkowa			534		
	Polna		216			
	do KOP „A”					297
	RAZEM	2.240	1.395	884	311	297

h

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Frank:						
	Bursztynowa			290		
	Polna			100	353	
	Osiedlowa	635				
	RAZEM	635	0	390	353	0
Piece:						
	Polna			500		
	Działkowa			500		
	6-go Marca	850				
	Południowa	340				
	Poprzeczna			220		
	Szkolna	523				
	Kościelna	183				
	RAZEM	1.896	0	1.220	0	0
Iwiczno:						
	Gulgowskiego	1.042				
	Okrężna		23		83	
	Słoneczna	216		115		
	RAZEM	1.258	23	115	83	0
Dąbrowa:	Dąbrowa	526				
	RAZEM	526	0	0	0	0
Studzienice:						
	Borowa			60		
	Jagodowa	2.825				
	RAZEM	2.825	0	60	0	0
Cieciorka:	w kier. Kazuba	362				
	RAZEM	362	0	60	0	0
Podsumowanie						
	Bitumiczna	Kostka betonowa	Płyty JOMB	Płyty MON	Trelinka	Razem
	9.742	1.418	2.669	747	297	14.873

Opracowanie - Referat Komunalny UG Kaliska

Ogólna długość dróg gminnych wynosi 75km 332 metry, w tym drogi o nawierzchni utwardzonej – 14,873 km, co stanowi ok. 20 % ogółu.

Przewozy osobowe PKS uległy modernizacji. Utrzymano przystanki w miejscowościach: Kaliska ul. Długa, Iwiczno (pętla) Dąbrowa, Frank, Piece, Kamienna Karczma- przy DK22 W pozostałych przypadkach ludność korzysta z autobusów i mikrobusów szkolnych, które na terenie gminy funkcjonują w ramach przewozów regularnych ogólnodostępnych

Trasa kolejowa Tczew – Chojnice (dwutorowa), biegnie podobnie jak droga krajowa nr 22 przez teren gminy na odcinku 9.0 km z północnego wschodu na południowy zachód i na jej trasie zlokalizowana jest stacja Kaliska oraz przystanek osobowy Kamienna Karczma. Linia kolejowa przecina się z ul. Długą (droga powiatowa) przejazd kategorii A, oraz z ul. Starowiejską (droga gminna). Przejazd kolejowy przy ul. Starowiejskiej w 2015 roku

d

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

został przekwalifikowany z kategorii B do A. Na przejeździe zamontowano: rogatki sterowane automatycznie przez pracownika stacji PKP, który na całość przejazdu ma podgląd poprzez zamontowane kamery z obrazem na żywo.

5.2. Zaopatrzenie gminy Kaliska w energię elektryczną, gaz i ciepło

Energia elektryczna

Gmina Kaliska znajduje się na obszarze działania Koncernu Energetycznego „ENERGA” w Gdańsku.

Przez teren gminy przebiega linia napowietrzna 110 kV Starogard – Czarna Woda – Czersk na słupach kratowych.

Na terenie Czarnej Wody w obrębie Zakładów Płyt Pilśniowych jest zlokalizowana stacja transformatorowa /GPZ „Czarna Woda”/ z dwoma transformatorami o mocach 10 MVA każdy, zasilająca jednym z transformatorów sieć rozdzielczą Koncernu Energetycznego „ENERGA”.

Stan techniczny linii 110 kV oraz GPZ Czarna Woda jest dobry.

Odbiorcy energii elektrycznej zasilani są z sieci rozdzielczej 15kV w większości napowietrznej. Wyjątek stanowią fragmenty sieci kablowej oraz uzbrojenia nowych działek w Kaliskach.

Stan techniczny sieci nie jest zadowalający. Częste awarie sieci powodują uciążliwe dla użytkowników przerwy w dostawie energii. Sieć ta wymaga modernizacji, jednakże w ostatnich latach, w związku z budową nowych linii kablowych oraz możliwości wyłączenia poszczególnych odcinków, przerwy w dostawach prądu stają się mniej uciążliwe.

Zaopatrzenie w ciepło

Źródłami ciepła w gminie Kaliska są lokalne kotłownie. Głównym nośnikiem energii w większości jest drewno oraz węgiel kamienny i ekogroszek. Mieszkańcy korzystają również z ogrzewania olejem opałowym, gazem ziemnym oraz odnawialnych źródeł energii tj. pomp ciepła.

W miejscowości Kaliska budynki użyteczności publicznej (budynek Urzędu Gminy, Ośrodka Zdrowia, Przedszkola, Policji oraz Ochotniczej Straży Pożarnej) są zasilane z kotłowni na biomase tj. pelett zlokalizowanej budynku Ośrodka Zdrowia. Budynek ZSP Kaliska ogrzewany jest z kotłowni na zrębki, natomiast budynek ZOW Piece ogrzewany jest drewnem. Ponadto w świetlicach wiejskich tj. w Studzienicach i Piecach są zainstalowane odnawialne źródła energii. Gmina Kaliska będzie czynić starania aby w pozostałych świetlicach wiejskich również zastosować tego typu technologię

Zaopatrzenie gminy Kaliska w gaz.

W gminie Kaliska gaz sieciowy nie występuje.

5.3. Infrastruktura ochrony środowiska

Oczyszczalnia ścieków

Gminna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w południowo – zachodniej części wsi Kaliska. Istniejąca oczyszczalnia wybudowana w latach 1990-96 została zmodernizowana i rozbudowana w latach 2001/2002. W roku 2012 zmodernizowano na oczyszczalni system

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

odwadniania osadu poprzez zamontowanie nowoczesnej prasy do osadu i podłączono stacjonarny agregat prądotwórczy.

Zmodernizowana oczyszczalnia ścieków o wydajności docelowej do 500 m³/dobę oczyszcza ścieki dopływające siecią kanalizacyjną z terenu wsi Kaliska, Piece, większej części wsi Frank oraz dowożone z pozostałego terenu gminy. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna typu BIOGRADEX z żelbetowym reaktorem o wysokim stopniu usuwania związków biogenych i związków węgla organicznego.

Oczyszczalnia oczyszcza średnio 300 m³ ścieków na dobę w tym około 5 % ścieków dowożonych beczkowozami.

Tereny podłączone do kanalizacji zamieszkuje około 3560 osób (1000 osób w roku 2004). Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej wynosi 31 km (6,8 km w roku 2004).

W latach 2018-2020 planowane jest skanalizowanie wsi Cieciorka, Iwiczno, Dąbrowa oraz nie skanalizowanej części wsi Frank.

Oczyszczone ścieki odprowadzane są rurociągiem tłocznym długości 5,3 km do Kanału Czarnowodzkiego.

Jakość ścieków oczyszczonych spełnia normy ustalone w pozwoleniu wodnoprawnym. Aktualne urządzenia oczyszczalni pozwalają na przepustowość oczyszczalni do około 300 m³/dobę. W roku 2017 planowana jest rozbudowa oczyszczalni, pozwalająca na zwiększenie jej przepustowości do 700 m³/dobę umożliwiając przyjęcie ścieków z terenu całej gminy.

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę zapewniają 2 gminne wiejskie ujęcia wody wraz z siecią wodociagową doprowadzającą wodę do prawie 92% mieszkańców gminy.

1. Ujęcie wody w Kaliskach, rok budowy 1975, modernizacja ujęcia wraz z budową automatycznej stacji uzdatniania wody i zbiornika wyrównawczego o poj. 200 m³ w roku 2004:

- wydajność ujęcia i SUW - 760 m³/d średnio dobowo
- 110 m³/h maksymalnie na godzinę
- wsie podłączone do ujęcia wody - Kaliska, Piece, Iwiczno, Dąbrowa, Frank, Strych, Bartel Wielki i Studzienice
- długość sieci wodociagowej - 44,7 km
- studnie głębinowe - 2 studnie, 1975 rok, gł. 57m i 61 m
- stacjonarny agregat prądotwórczy

2. Ujęcie wody w Cieciorce - rok budowy 1981, modernizacja 1998 rok:

- wydajność ujęcia - 65 m³/d średnio dobowo
- 24,5 m³/h maksymalnie godzinowo
- wsie podłączone do ujęcia wody - Cieciorka, Płociczno, Dunajki, Okoninki
- długość sieci wodociagowej - 5,8 km
- studnie głębinowe - 2 studnie gł., 1974 rok gł.52 m, 1987 rok gł. 60 m.

Jak wynika z powyższego zestawienia stan ujęć wody oraz urządzeń do jej dostarczania mieszkańcom jest dobry.

Jakość wody w wodociągach wiejskich na terenie gminy Kaliska spełnia wymagane normy, co jest potwierdzone badaniami wykonywanymi przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Starogardzie Gdańskim. Aktualnie na 8 wsi sołeckich tylko sołectwo Czarne nie posiada wodociągu wiejskiego.

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

W celu zabezpieczenia wody w przypadku awarii ujęcia w Cieciorce lub w Kaliskach planuje się rozbudowę ujęcia w Cieciorce oraz połączenie sieci wodociągowej na trasie Kaliska – Cieciorka.

5.4. Telekomunikacja i informatyka

System telekomunikacyjny gminy Kaliska wchodzi w skład światowej sieci Internet. Umożliwia kontakt z dowolnym miejscem na świecie.

Na terenie gminy Kaliska poziom dostępności połączeń osiągnął poziom zadowalający. Możliwości techniczne znacznie poprawiły się w ostatnim czasie. Dwóch operatorów komórkowych oferuje dostęp do łączności w bezprzewodowej technologii LTE, oraz w technologii VDSL oraz ADSL2+ za pomocą przyłączy kablowych firmy Orange.

Usługi w zakresie telefonii komórkowej świadczone są poprzez wszystkich dostępnych operatorów na rynku.

W miejscowości Kaliska ulokowany został nowy nadajnik sieci PLAY, obsługujący technologię LTE.

Na terenie gminy realizowany jest program „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy Kaliska” w ramach którego zakupiono:

- Sprzęt komputerowy dla 30 gospodarstw domowych z terenu gminy, oraz dla podległych jednostek,
- Zespół Szkół Publicznych w Kaliskach (31 zestawów komputerów stacjonarnych, 14 laptopów, urządzenie wielofunkcyjne).
- Zespół Oświatowo – Wychowawczy w Piecach (14 zestawów komputerów stacjonarnych, 2 laptopy, urządzenie wielofunkcyjne).
- Gminny Ośrodek Kultury w Kaliskach (2 zestawy komputerowe, 2 laptopy, urządzenie wielofunkcyjne).
- Świetlice wiejskie w 7 sołectwach (Bartel Wielki, Cieciorka, Czarne, Dąbrowa, Iwiczno, Piece, Studzienice) – łącznie 20 zestawów komputerów stacjonarnych, 7 urządzeń wielofunkcyjnych. Na terenie gminy we wszystkich świetlicach wiejskich udostępnione są komputery, wraz z dostępem do Internetu dla mieszkańców. Na świetlicach uruchomione są Hot Spoty, umożliwiające bezprzewodowy dostęp do Internetu.

6. Ważniejsze dane teleadresowe

Urząd Gminy Kaliska

ul. Nowowiejska 2
83-260 Kaliska
tel. 58/58-89-201, 58-89-204
58-89-206 (fax)
www.kaliska.pl
e-mail: sekretariat@kaliska.pl, wojt@kaliska.pl, promocja@kaliska.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Nowowiejska 2
83-260 Kaliska
tel. 58/58-89-201 wew. 45, 40, 32
www.gopskaliska.pl, e-mail: gopskaliska@wp.pl

Raport o stanie gminy Kaliska
- 2015 -

Zespół Szkół Publicznych w Kaliskach

ul. Długa 53
83-260 Kaliska
tel.. 58/58-89-224
fax. 58/58-89-329
www.szkola.kaliska.pl, e-mail: sekretariat@szkola.kaliska.pl

**Zespół Oświatowo-Wychowawczy
w Piecach**

ul. Kościelna 3
83-261 Piece
tel. 58/ 587-18-03
www.psppiece.kaliska.pl, e-mail: psppiece@kaliska.eu

Samorządowe Przedszkole Publiczne

ul. Nowowiejska
83-260 Kaliska
tel. 58/ 58-89-269
www.przedszkole.kaliska.pl, e-mail: przedszolekaliska@wp.pl

Gminny Ośrodek Kultury

ul. Długa 18
83-260 Kaliska
tel. 58/560-92-45
www.gok.kaliska.pl, e-mail: gok@gok.kaliska.pl

**Środowiskowy Dom Samopomocy
typu A,B,C**

ul. Długa 53
83-260 Kaliska
tel. 58/5878549; 506821168
e-mail: sdskaliska@wp.pl

Ośrodek Zdrowia

ZOZ Medpharma SA Starogard Gd.
Filia w Kaliskach
ul. Nowowiejska 5
83-260 Kaliska
tel. 58/ 58-89-003/673
www.medpharma.pl

Bank Spółdzielczy w Skórczu

Oddział w Zblewie
Filia w Kaliskach
ul. Nowowiejska 2
83-260 Kaliska
tel. 58/58-89-832
www.bsskorcz.pl

Posterunek Policji

ul. Nowowiejska 2a
83-260 Kaliska
tel. 58/58-89-107

Urząd Pocztowy Kaliska

ul. Nowowiejska 2
83-260 Kaliska
tel. 58/5627215

Przewodniczący
Rady Gminy Kaliska
Zbigniew Saurafin